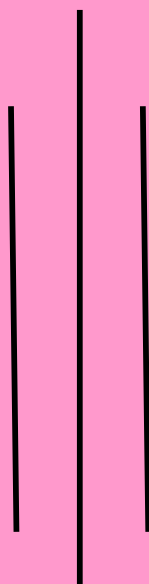

गल्छी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८०/०८१ का लागि नीति तथा कार्यक्रम

२०८०

गल्छी गाउँ सभा सचिवालय
बैरेनी, धादिङ
बागमती प्रदेश

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

गल्छी गाउँपालिकाको नवौँ गाउँ सभाको अधिवेशनमा उपस्थित उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सभाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरु, साथै संचारकर्मीहरु आजको यस गाउँसभाको बैठकमा हार्दिक स्वागत गर्दछु । ऐतिहासिक संविधान सभाबाट निर्मित नेपालको संविधान बमोजिम सङ्घियता कार्यान्वयनको आधारभुत अंगनै स्थानीय सरकार हो । सोही स्थानीय सरकारको रूपमा कृयाशिल गल्छी गाउँपालिकाको समग्र विकास र संवृद्धिको लागि आगामी आ.ब. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहदा गर्व महसुस गरेको छु ।

नेपालको सार्वभौम सत्ता स्वाधिनता, भौगोलिक अखण्डता राष्ट्रिय हित स्वाभिमान र नेपालको सङ्घिय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रिक शासन व्यवस्थाका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सहीद प्रति श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु, साथै घाइते र अपाङ्ग लगायत लोकतन्त्र र शान्तीको लागि भएको आन्दोलनको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । नेपाली समाज रूपान्तरणमा वहाँहरुको योगदानको स्मरण गर्दछु ।

जनतालाई विकासको अनुभूति दिलाउनु, सुशासन कायम गर्नु, सेवाको सुनिश्चितता र गुणस्तर कायम गर्नु, जवाफदेहीता र पारदर्शीता कायम गर्नु नै मूलतः सरकारको दायित्व हो । समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली को राष्ट्रिय आकांक्षा संग समाहित हुन गल्छी गाउँपालिका निरन्तर लागि रहेको छ र सोही बमोजिम वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत जनताको विकास प्रतिको आकांक्षा संबोधन गर्न नीति र विधिलाई प्रविधिसंग जोडेर भौतिक पूर्वाधार निर्माण देखि गाउँपालिका मार्फत जनताले प्राप्त गर्नु पर्ने अन्य सेवालाई छिटो, छरितो बनाउँदै सार्वजनिक सेवालाई जनमुखी, जवाफदेही प्रभावकारी बनाई साधन स्रोतको उच्चतम प्रयोग गरी सोको न्यायोचित वितरणमा हाम्रो ध्यान केन्द्रित भएको छ ।

गल्छी गाउँपालिकाले आफ्नो तर्फबाट नागरिकलाई उपलब्ध गराउँदै आएको सेवा र सुविधालाई निरन्तरता दिदै यसलाई थप सुदृढ तथा गुणस्तरीय बनाउँदै भएका राम्रा र जनपक्षीय कार्य लाई निरन्तरता दिदै हुनु पर्ने र हुन नसकेका क्षेत्रमा नयाँ कार्य योजनाका साथ विकास र सेवाको क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर नीति तथा कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेको छ ।

संविधानले निर्दिष्ट गरेको दिर्घकालिन लक्ष्य समाजवाद हो भने तत्कालीन कार्यक्रम समाजवादका आधार निर्माण गर्दै समाजवादउन्मुख अर्थतन्त्रको विकास मार्फत् समृद्ध नेपाल र सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षामा सुत्रबद्ध हुनेगरी नीति कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने प्रयास गरिएको छ । संवैधानिक र शान्तिपूर्ण प्रतिष्पर्धाको बाटोबाट जन अभिमत सहित सरकारमा पुग्ने र राष्ट्रिय पूँजीको निर्माण गर्दै समाजवादको आधार तयार गर्ने, हामीले अवलम्बन गरेको राजनीतिक कार्यदिशाको सार हो ।

यसैको मार्ग दर्शनमा निर्वाचित संस्था र जनप्रतिनिधि प्रति नागरिकको भरोसा कायम राख्दै सेवा मैत्री स्थानीय सरकार स्थापित छ भन्ने अनुभूति हुने गरी सामाजिक न्याय समतामूलक विकास, गरीबी न्यूनिकरण, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक रूपान्तरण सहितको विकास प्रकृया अगाडी बढाउने उद्देश्यका साथ नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिएको छ ।

जनताको चहाना र आवश्यकता, निर्वाचनका बेला जनताको विचमा गरेको प्रतिवद्धता, राजनितीक पार्टिहरुका घोषणा पत्र, स्वतन्त्र बुद्धिजिविहरुको राय सल्लाह र संघ तथा प्रदेश सरकारका प्राथमिकताको क्षेत्र र नीति कार्यक्रमको आधारको रूपमा रहेको व्यहोरा सभा समक्ष राख्न चाहन्छु । साथै १५ औं योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य, दिगो विकास लक्ष्य तथा गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक विकास योजना समेतलाई केन्द्रमा राखेर नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गरिएको छ ।

'विकास सम्भव छ हाम्रै पालामा' भन्ने राष्ट्रिय संकल्पलाई सफलभूत बनाउन गुणात्मक भौतिक पूर्वाधार, सामाजिक तथा साँस्कृतिक रूपान्तरण, स्वास्थ्य र प्रविधिको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले यथेष्ट कार्यक्रमहरु संचालन हुदै आइरहेका छन् । सडक पूर्वाधार सबै स्थानमा पुगे पनि बाह्रै महिना गाडी चलन सक्ने अवस्था बनाउन ठुलो चुनौती छ । यसको उचित व्यवस्थापनको लागि प्रत्येक वडामा सडक ग्रावेल र कच्ची नालि निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिएको छ । खानेपानीलाई उच्च प्राथमिकता दिदै एक घर एक धाराको अवधारणा सहित स्वच्छ खानेपानी उपलब्धता हुने गरी नीति तथा बजेट निर्माण गरिएको छ ।

बैरेनी अस्पतालमा २४ घण्टा सेवा, ल्याब, एक्स-रे, ई.सी.जी. सहितको एम.वि.एस. डाक्टर सेवा उपलब्ध गराइएको छ । १५ शैयाको अस्पताल भवनको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ ।

गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि बोलपत्र आव्हान भइ सकेको छ भने थप जग्गा खरिद प्रकृया समेत अगाडी बढाइएको छ । वडा नं ४ र ६ बाहेक सम्पूर्ण वडा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भइ आफ्नै कार्यालयबाट सेवा प्रदान गरिएको छ । काठेपोललाइ फलामे पोलले विस्थापनको लागि पोल खरिद गरी विद्युतिकरण कार्यक्रम संचालन भई रहेको छ । साहित्य, कला, संस्कृतिको खोज अनुसंधान कार्यको लागि समेत कार्यक्रम राखिने छ । गल्छी गाउँपालिकालाई मिति २०८० चैत्र मसान्त सम्म सबै सुचक पुरा गरि बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गरिनेछ । गल्छी गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद मैदान वडा नं. ४ मा निर्माणका कार्य अगाडी बढाइने छ । यस अघि निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका खेलकुद पूर्वाधारहरूलाई पनि प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

नेपालको संविधानमा व्यवस्था गरिएका एकल र साझा अधिकार स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, स्थानीय तहको वार्षिक वजेट तथा योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, राष्ट्रिय योजना आयोगबाट प्राप्त दिग्दर्शन, संघीय र प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, मार्गदर्शन र वजेट नीति समेतलाई अवलम्बन गर्दै यहाहरु समक्ष गल्छी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ को लागि क्षेत्रगत रुपमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

“त्रिदेशीय व्यापारिक नगर: समृद्ध गल्छी शहर” लाई मुल नाराको साथमा लिई गल्छी गाउँपालिकाले आगामी आ. व. २०८०।८१ को लागि निम्नानुसारका नीति अवलम्बन गर्नेछ ।

क) आर्थिक विकास नीति:

१ कृषि

- किसानको परिभाषा गरी किसान सूचिकरणको माध्यमद्वारा कृषक परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ साथै वित्तिय उत्प्रेरणा, उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन तथा कृषकहरूले उत्पादन गरेको तरकारी र फलफुलहरूको बजारिकरणको लागि सन्कलन केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको बीउको पर निर्भरतालाई रोक्न उच्च घनत्व युक्त क्षेत्रमा प्रमुख खाद्यान्न बालिहरूको बीउ उत्पादन गर्ने कार्यलाई विस्तार गरिनेछ । साथै बीउ आलुको उत्पादनमा समेत जोड दिईनेछ र चिस्यान केन्द्रमा भण्डारको समेत व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- स्थानीय सम्भाव्यताको आधारमा उत्पादनशील कृषकहरूको प्राविधिक, व्यावसायिक तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका साथै उनिहरूको अधिकार निश्चित गर्दै उत्पादन र बजारीकरणलाई नाफामुलक बनाईनेछ ।
- बजारको माग अनुसारको उपयुक्त परिमाण र गुणस्तरमा कृषि वस्तु उत्पादन गर्ने बृहत उत्पादन क्षेत्र विस्तार गरिनेछ । यस्तो पकेट क्षेत्रमा तुलनात्मक लाभ भएका कृषि वस्तुहरूको उत्पादनमा प्राथमिकता दिइनेछ । यस्ता क्षेत्रमा प्रविधि एवं प्राविधिक सेवा तथा कृषि सडक, ग्रामीण विद्युतीकरण, सिँचाई र बजार व्यवस्था जस्ता अन्य सुविधाहरू एकीकृत रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
- कृषि योग्य भूमिमा दिगो एवं भरपर्दो सिँचाईको सुविधा नभएको क्षेत्रमा वर्षाको पानी संकलन तथा न्युन स्तरमा रहेको पानीको स्रोतलाई सदुपयोग गर्न साना सिँचाई पूर्वाधार अन्तर्गत प्रयास मात्रामा पानी संकलन पोखरी निर्माण तथा जडान कार्यमा विशेष सुविधा प्रदान गरिनेछ ।
- साना, निर्वाहमुखि, विपन्न तथा सिमान्तकृत समुदायका किसानहरूको लागि प्राविधिक सहयोग सहित जिविकोपार्जन सुधार गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- विभिन्न बालिविरुवाहरूमा प्रयोग हुने रासायनिक विषादीको अधिक मात्रालाई न्युनिकरण गर्न जैविक तथा बानस्पतिक विषादीहरूको प्रयोगलाई जोड दिई पशु वस्तुको मल मुत्र व्यवस्थापन कार्यलाई अघि बढाईनेछ ।
- एकीकृत शत्रुजिव व्यवस्थापन कार्यलाई आत्मसाथ गर्दै तरकारी तथा अन्य बालिहरू उत्पादन गर्ने कार्यलाई कृषकस्तरमा चेतना जगाई प्रविधि विस्तार गर्न जोड दिईनेछ ।
- कृषि पूर्वाधारको विकास, स्थानीय हाट बजार व्यवस्थापन, साना तथा मझौला कृषि उद्यमशिलताको विकास, खाद्य स्वच्छता तथा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता वृद्धि गरिनेछ ।
- रैथाने खाद्यबालिको प्रबर्द्धन, संरक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्दै समुदायको पोषण अवस्था सुधारको लागि उत्पादन तथा बजारीकरण कार्यलाई टेवा पुऱ्याउने किसिमका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- कृषिका कार्यक्रमहरूको सञ्चालनमा सम्भव हुने सबै क्षेत्रमा महिला संलग्नता एवं सहभागितालाई प्राथमिकता दिइनेछ । कृषक तालिममा घुम्ती तालीमको व्यवस्था गरी गाउँघर नजिक पुऱ्याउने प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

२ पशुपंक्षी

- कृत्रिम गर्भाधान मार्फत पशु प्रजनन् गरी पशुपालनमा नश्व सुधार तथा उत्पादन वृद्धि कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ ।
- महामारी रोगलाई प्राथमिकतामा राखी जोखिम न्यूनीकरण गर्नका लागि गाईभैसि, बाख्रा तथा बंगुरको लागि निशुल्क खोपको व्यवस्थापन गरि महामारी रोगको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- पशुपंक्षी तथा मत्स्यपालनमा किसानको माग र उत्पादनको आधारमा सिप, सेवा तथा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- कृषकलाई सिप हस्तान्तरणद्वारा आधुनिक पशुपालन पद्धतिको विकास गर्दै लैजाने कार्यमा जोड दिइनेछ ।
- हसाको एक पटक वडागतरूपमा प्राविधिक परिचालनको व्यवस्था गरि भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गरी वडाले तोकेको आधारमा घुम्ती शिविर संचालन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक पशुपालन फार्म, संकलन केन्द्र, कृषक समुह, सहकारीलाई पशुपंक्षी व्यवसायमा सहजीकरण, आवश्यकतालाई अध्ययन गरी औजार तथा उपकरण प्रदान गरिनेछ ।
- सडक पेटिमा रहेका तथा छाडा कुकुरहरूलाई स्थाई बन्ध्याकरण तथा रेविज खोप कार्यक्रम संचालन गरि रेविज रोग उन्मूलनमा जोड दिइनेछ ।
- पशुपंक्षीको क्षति न्यूनीकरणका लागि पालिका भित्रका किसानलाई पशु विमा अभिमुखीकरण गरी पशुपंक्षीको विमा अनुदानमा थप प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक रूपमा दुग्ध उत्पादन गर्ने किसानलाई दुग्ध उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन गरी पशु सेवा शाखाको पहुँचमा नरहेका किसानलाई सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- पशुपंक्षीबाट मानिसमा सर्ने (जुनोटिक रोग) आदी बारे समुदाय तथा विद्यालयमा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३ सहकारी तथा वित्तिय सेवा

- सहकारी संस्थालाई कृषि, पर्यटन, उद्योग, ऊर्जाजस्ता प्रत्यक्ष उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूको व्यवस्थापनमा दक्षता अभिवृद्धि गर्न क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था गर्नुका साथै प्रतिवेदन प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन COPOMIS को प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सरकारी, सहकारी र निजी लगानीबाट समृद्ध गल्छी निर्माण गर्न साझेदारी नीति लिइनेछ ।
- सहकारीलाई आर्थिक विकासको मुख्य संवाहकको रूपमा लिइ संस्थागत क्षमता सुदृढिकरणको माध्यमबाट सुशासन प्रवर्धन अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- सहकारीहरूलाई स्थानीय आवश्यकता, अनुगमन र कार्यमूल्याङ्कनको आधारमा गाभ्ने तथा विघटन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सहकारी संस्थाबाट उत्पादित वस्तु तथा सेवाको बजारीकरणको लागि ब्राण्डिङ गर्ने व्यवस्था गरिनेछ । उपभोक्ता सहकारी संस्थालाई क्रियाशील बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- कृषि क्षेत्रमा बैङ्किङ लगानी वृद्धि गर्न पहल गरिनेछ ।
- आर्थिक कारोबारका लागि बैङ्क तथा वित्तिय संस्था मार्फत हुने कारोबारलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

४ उद्योग तथा वाणिज्य

- घरेलु, साना, मझौला उद्यम प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय स्रोत, साधन र सिपको अधिकतम उपयोग गरिनेछ ।
- विद्यमान समाजमा रहेको बेरोजगारीलाई न्यूनिकरण गर्न तथा स्वरोजगार सृजना गर्नका लागि विभिन्न किसिमको सिपमुलक तालिमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषिमा रहेको निर्भरतालाई अन्त्य गर्न, स्वरोजगार सृजना गर्न सिपमुलक तालिमहरु संचालन गरिनेछ ।
- पसलहरुमा बिक्री हुने सामानको मुल्य सूचि राखी मात्र कारोबार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । बजार अनुगमान लाइ नियमित गरी बस्तु तथा सेवाको गुणस्तर कायम गर्दै गुणस्तरहीन बस्तुको बिक्री वितरण गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरि कारवाहिको दायरामा ल्याइनेछ ।
- दर्ता तथा नविकरण नगरी संचालनमा रहेका व्यवसायहरुलाई अनिवार्य दर्ता र नविकरण गर्न गराउनको लागि व्यवसाय दर्ता तथा नविकरणलाई अभियानको रुपमा संचालन गरिने छ ।
- व्यवसाय गरिरहेका तथा विभिन्न तालिम लिई सिप सिकेका व्यवसायीहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा प्रविधि हस्तान्तरण गरी स्वरोजगार तथा उद्यमशीलताको विकास गरिनेछ ।
- पर्यटन र होटल व्यवसायको पुनरुत्थान, गुणस्तरीय सेवाको लागि आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनमा विशेष जोड दिईनेछ ।
- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मेडुपालाई स्थानीय तह अनुकुल परिमार्जन गरी विपन्न परिवारलाई रोजगारीको अवसर सृजना गरिनेछ ।
- उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गरी स्थानीय स्तरमा व्यवसायीक अवसरको पहिचान र छनोट गरी स्तरोन्नती तथा पुनर्ताजकी कार्यक्रम सञ्चालन गरी उद्यमीलाई थप सक्षम बनाईनेछ ।
- संघ तथा प्रदेश सरकारसंगको समन्वयमा उद्योगग्राम स्थापनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

५ पर्यटन तथा संस्कृति

- धार्मिक महत्व रहेका ऐतिहासिक, पुरातात्विक स्थानहरुको पहिचान, नक्साङ्कन गरी संरक्षण, संवर्द्धन र व्यवस्थापन कार्य, आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनलाई जोड दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- संघ तथा प्रदेशसंगको साझेदारीमा धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्व बोकेको गुप्तेश्वरी गुफा, छाङ्गेश्वर झरना, रणकालिका, धर्मद्वार-पाउद्वार, सरस्वती मन्दिर, रानीमाला, छाङ्गेश्वर मन्दिर, बाघबच्छला मन्दिर, अम्लेश्वर मन्दिर, गुम्बा लगायतका क्षेत्रको गुरुयोजना निर्माण गरी नमूना पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै पर्यटकीय महत्व बोकेका क्षेत्रहरुमा आवश्यक पर्यटन पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पर्यापर्यटन, धार्मिक, सांस्कृतिक पर्यटन तथा नयाँ पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान तथा उक्त क्षेत्रको विकासको लागि सार्वजनिक र निजी साझेदारीको अवधारणालाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- इतिहासविद् वा पुरातत्वविद्को सहायतामा आफ्नो क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक व्यक्ति र घटनासंग जोडिएका स्थल पहिचान गरी पर्यटकीय केन्द्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।

- पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा होटल, लज, रिसोर्ट खोल्न नीजी-सार्वजनिक साझेदारीमा पर्यटकीय स्थलहरूको प्राकृतिक सौन्दर्यतामा खलल पुर्याउन नदिने र स्वच्छता तथा सरसफाईमा विशेष ध्यान दिन आवश्यक पहल गर्ने नीति लिइने छ ।
- त्रिशुली नदिमा र्यापिड, महाभारत श्रृङ्खलाको भुमीचुली पर्यटकीय पदमार्ग लगायत शाहसिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- स्थानीय कला संस्कृति धर्म परम्परालाई मेला महोत्सवको माध्यमबाट प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- धार्मिक, सांस्कृतिक तथा लोपन्मुख जात्रा तथा चाडपर्वलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- दाहासंस्कारका स्थल तथा घाटहरूको उचित व्यवस्थापन तथा संरक्षण गरिनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

ख) सामाजिक विकास नीति :

१ स्वास्थ्य

- बैरेनी अस्पतालमा चौबीसै घण्टा इमर्जेन्सी सेवालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरीने छ ।
- आकस्मिक रूपमा आउन सक्ने सङ्क्रमण रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणलाई अझै प्रभावकारी बनाइने छ ।
- बैरेनी अस्पतालमा विमाको प्रथम केन्द्र विन्दु रहेको र दलित विमालाई ५०% छुट निरन्तरता दिदै आगामी आ.व. देखी अस्पताल फार्मसी समेत संचालन गरी सर्वसाधारण सबैलाई विमा गर्न प्रोत्साहन गरी स्थानीय अस्पतालबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गरिने निति अवलम्बन गरीने छ ।
- सरकारी अस्पतालबाट रिफर हुने सम्पूर्ण विरामीलाई एम्बुलेन्स सेवा निशुल्क गर्ने कार्यलाई निरन्तरता र अझै प्रभावकारी बनाइने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थामा पुर्ण रूपमा सुत्केरी हुने व्यवस्थाको लागि गर्भवतीहरुलाई अस्पतालमा सुत्केरी हुन आउदा बस्ने, खाने व्यवस्था तथा ल्याब परिक्षण क्यालिसियम चक्की निशुल्क दिने सेवालाई निरन्तरता दिदै अन्य सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गर्भवतीहरुलाई बैरेनी अस्पतालमा समयमै रिफर गर्न र बैरेनी अस्पतालमा सुत्केरी हुन नसकेका गर्भवतीहरुलाई समयमै हाइयर सेन्टरमा निशुल्क पठाइने व्यवस्था गरिने छ ।
- सुनौलो हजार दिनको आमाहरुलाई उपयुक्त पोषण वितरणको कार्यलाई प्रभावकारी बनाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- साप्ताहिक रूपमा निशुल्क आँखा जाँच तथा औषधी चस्मा वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिदै अस्पतालबाटनै जनशक्ति व्यवस्था गरी अझै प्रभावकारी बनाइने छ । गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण विद्यालयहरुमा आँखा सम्बन्धी स्क्रिनिङ क्याम्प कम्तिमा वर्षमा एक पटक सञ्चालन गरिनेछ ।
- प्रभावकारी र सर्वसुलभ गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको लागी आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरिने छ ।
- व्यक्तिगत स्वास्थ्य पोषण सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न प्रभावकारी कार्यक्रम अवलम्बन गरिने छ ।
- बढ्दो रूपमा रहेको नसर्ने रोगहरु जस्तै क्यान्सर, मुटु रोग तथा मधुमेह, मृगौला रोगको समयमै पहिचान गर्न ज्येष्ठ नागरिक तथा दिर्घ रोगीहरुको लागि घरदैलो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै गल्छी गा.पा का आठवटै वडामा आवश्यकताको आधारमा निशुल्क विशेषज्ञ सहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- नागरीक स्वास्थ्यलाई प्रवर्धन गर्न कोख देखी शोकसम्म कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइने छ ।

- गर्भवती अल्ट्रासाउण्ड सेवा हाल ३ वटा स्वास्थ्य संस्थामा मात्र संचालन भएकोमा बैरौनी अस्पतालमा आवश्यकता अनुसार दिनहु तथा अन्य ७ वटा स्वास्थ्य संस्थामा कम्तीमा ३ महिनामा १ पटक सेवा विस्तार गरिने छ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी संगको सहकार्यमा सम्पूर्ण गल्छी बासी जन समुदायलाई आवश्यक पर्ने रगत एवं रक्तजन्य तत्व निशुल्क हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- समुदायमा स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई परिचालन गरी प्रवर्द्धनात्मक र प्रतिकारात्मक सेवालाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२ आयुर्वेद

- बिरामीहरूका लागि निःशुल्क औषधी वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्तनपायी आमाहरूलाई वितरण गरिएको दुग्ध वर्धक औषधी वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आयुर्वेद तथा योग, पञ्चकर्म जस्ता विधि प्रयोग गरी आयुर्वेद चिकित्साको माध्यमबाट नसर्ने रोगको उपचार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषकहरूलाई जडिबुटी सम्बन्धी तालिम र जडिबुटिका बिरुवा उपलब्ध गराई जडिबुटी खेतीमा कृषकहरूलाई आकर्षित गरी कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष लाभदायी बनाउने नीति लिइनेछ ।

३ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

- विद्यालयहरूमा रहेको शिक्षक दरबन्दीको अभाव तथा बालबालिकाको वैयक्तिक सिकाइलाई दृष्टिगत गर्दै एक वडा एक बहुकक्षा बहुस्तर सिकाइ पद्धति सञ्चालित विद्यालयलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विगतदेखि नै अंग्रेजी माध्यममा शिक्षण सञ्चालन गरी राम्रो नतिजा देखाउन सफल विद्यालयलाई पालिकाबाट सहायता प्रदान गरिनेछ ।
- शिक्षक र विद्यार्थीको अनुपातको आधारमा विद्यालयहरूमा आवश्यक दरबन्दी एकिन गरी गाउँपालिकाबाट विद्यालयहरूमा विगतदेखि नै कायम गर्दै आएका शिक्षण स्वयंसेवकहरूको संख्यालाई कम गर्दै त्यसबाट पालिकामा पर्ने व्ययभारलाई कम गर्दै लगिनेछ ।
- पत्रु खानामुक्त दिवा खाजाको कार्यान्वयनलाई जोड दिई भान्से प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ
- शिक्षकहरूको पाठ्यक्रम कार्यान्वयन तथा सूचना प्रविधि सम्बद्ध क्षमता विकासको अलावा विव्यस र शिअसका पदाधिकारीहरूको समेत क्षमता विकास गरिनेछ ।
- प्रसूति विदाको समयमा कक्षा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- अनुशासन, व्यक्तित्व विकास र असल चरित्र निर्माणका लागि विद्यालयस्तरमा स्काउट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पालिकाअन्तर्गत सञ्चालित धार्मिक प्रकृतिका शैक्षिक संस्थाहरूलाई सहायता प्रदान गरिनेछ ।

- बालमैत्री स्थानीय शासनका मापदण्डहरू कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्थाहरू मिलाइनेछ ।
- एक पालिका एक सामुदायिक क्याम्पसको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्दै गल्छीमा भएका दुई वटा क्याम्पसलाई एकिकरण गर्ने प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- पालिकाभरका युवाहरूको खेल प्रतिभाको प्रस्फुटन तथा विकासका लागि खेल सामग्री सहयोग र खेलकुद विकास तथा प्रवर्द्धनका विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवाहरूमा नेतृत्व विकास तथा सामाजिक जागरणसम्बन्धी क्षमता विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

४ खानेपानी तथा सरसफाई

- व्यक्तिको स्वच्छ खानेपानीको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न एक घर एक खानेपानीको धारा निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिदै कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी व्यवस्थाको लागि लिफ्टिङ्ग तथा नविनतम् उपायहरू खोजी गर्ने र अधुरा योजनाहरूलाई पुरा गर्ने कार्यहरूलाई जोड दिइनेछ । साथै सामुदायिक स्तरमा सञ्चालनमा रहेका लिफ्ट खानेपानी योजनाको मासिक विद्युत महशुलमा ५० प्रतिशत पालिकाले व्यहोर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि वडा नं ६ मा ल्यान्डफिल्ड साइट निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि निर्माण गरीनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको रेखदेख, सन्चालन र व्यवस्थापन कार्यमा नीजि तथा सामुदायिक क्षेत्रलाई संलग्न गर्ने नीति लिइनेछ ।

५ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- जातीय तथा लैङ्गिक आधारमा हुने छुवाछुत, भेदभाव र विभेदहरूलाई न्युनीकरण गर्दै विभेद मुक्त गल्छी गाउँपालिका निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- लैंगिक हिंसा र मानव वेचबिखन जस्ता सामाजिक अपराधजन्य कार्यलाई नियन्त्रण र निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति कार्यान्वयन ल्याई वार्षिक लैंगिक परीक्षण तथा लैससास परिक्षणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक रूपान्तरण मार्फत् गरिबी न्युनीकरणलाई सहयोग पुर्याउन आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदाय तथा अल्पसंख्यकको आवाज अभिवृद्धि गर्न र सेवा प्रवाहमा पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- पालिकाभित्रका सबै सरकारी संरचनाहरू महिलामैत्री बालमैत्री अपाङ्गतामैत्री बनाइने छ ।

६ महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक

- समुह मार्फत् जनचेतनामा अभिवृद्धि, आर्थिक र सामाजिक समृद्धि जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा महिलाहरू लगायत पछाडि पारिएका समुदायलाई मुख्य स्थान दिई समुह गठन गरिनेछ ।
- बाल विवाह अन्त्यका लागि समुदाय परिचालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गैरसरकारी संघ संस्थाहरूबाट सञ्चालन गरिने सबै प्रकारका कार्यक्रमहरूलाई गाउँपालिकाको एकद्वार प्रणाली मार्फत सञ्चालन गरी व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका गरिव घरपरिवारलाई परिचय पत्र बितरण गर्ने कार्यलाई सम्पन्न गरिनेछ ।
- सडक मानवमुक्त गल्छी निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिदै पूर्ण रूपमा सडक मानवमुक्त गाउँपालिका बनाउन जोड दिइनेछ ।
- पोषण, प्रजनन स्वास्थ्य तथा सुरक्षित मातृत्वको बारेमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम सहकारी तथा अन्य गैरसरकारी संस्थाको समन्वयमा गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएका श्रीमानका परिवारका लागि स्व व्यवस्थापन र वित्तिय व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम संचालन गरिनेछ ।
- गल्छी गाउँपालिकालाई आगामी चैत्र मसान्त भित्रमा बालश्रम मुक्त, बालमैत्री गल्छी गाउँपालिका घोषणा गर्ने कार्यलाई सम्पन्न गरीनेछ ।
- विद्यालयका शिक्षक तथा माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूका लागि वृत्ति मार्गदर्शन योजना (Career Guidance Plan) सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको ज्ञान सिप र अनुभवलाई उपयोग गर्दै सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक क्लब, दिवा सेवा केन्द्र र आरोग्य आश्रमको स्थापना र संचालन गर्न समन्वय गरिनेछ ।

७ अपाङ्गता भएका व्यक्ति

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये पहुँचो कार्ड प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूलाई विशेष भत्ताको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबै प्रकारका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको जिवनयापनको लागि उनीहरूको सहभागितामा अपाङ्गमैत्री नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक, भौतिक संरचना, पुर्वाधारहरू तथा यातायातका साधन अपाङ्गमैत्री बनाउन सहकार्य र समन्वय गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति प्रति गरिने विभिन्न प्रकारको अन्ध विश्वास विभेद र सबै प्रकारका हिंसा नियन्त्रण र निराकरण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

ग) पुर्वाधार विकास नीति

- ग्रामिण क्षेत्रको सडक स्तरीकरण गरिनुका साथै आवश्यकता अनुसार पुल तथा कल्भर्ट निर्माण गरिनेछ ।
- सडक गुरुयोजना अनुरूप कार्यान्वयन र सडकको चौडाइ कायम गरिनेछ ।
- वडा केन्द्र जोड्ने सडकलाई प्राथमिकतामा राखि स्तर उन्नती गरी All Weather बनाइनेछ ।
- रणनीतिक सडकलाई क्रमागत रूपमा निर्माण गरिनेछ ।
- कार्यालयबाट बोलपत्र मार्फत मेशिन भाडामा लिई सडकको पहिरो तथा नाली सफा गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र निर्माण सम्बन्धी कार्य गर्ने नागरिकहरुलाई निर्माण सम्बन्धी सिप विकास बढाउने तालिम सन्चालन गरिने छ ।
- १० लाख माथीको निर्माण कार्यलाई बोलपत्र मार्फत संचालन गरिनेछ ।
- अत्यावश्यक बाहेक ५ लाख मुनीका योजनाको लागि बजेट विनियोजन गर्न निरुत्साहित गरिनेछ ।
- निर्माण कार्यको पटक-पटक अनुगमन गरिने व्यवस्था गरिने छ ।
- निर्माण कार्यका लागि स्थानियरूपमा प्राप्त हुने सामग्री प्रयोग गरिएमा सो सामग्रीमा Royalty कट्टा गरी भुक्तानी गरिनेछ ।
- जुनसुकै निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने निर्माण सामग्रीको निर्माण कार्य अगाडी नै अनिवार्य प्रयोगशाला परिक्षण गरेर मात्र कार्यदिश दिईने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सीमित संख्यामा दीगो तथा मैत्रीपूर्ण पुर्वाधार विकासलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गुप्तेश्वरी पर्यटकिय पुर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न गरी पर्यटनलाई प्रचार-प्रसार गरिनेछ ।
- १५ शैयाको बैरनी अस्पताल निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्यलाई द्रुत रूपमा अघि बढाइनेछ ।
- भू - उपयोगलाई व्यवस्थित तुल्याउन भू-उपयोग नीति तयार गरी लागु गरिनेछ घर तथा अन्य भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भूकम्प प्रतिरोधात्मक प्रविधिको अवलम्बनमा ध्यान दिईनेछ ।
- गाउँपालिकामा बन्ने घरहरु नक्सा पास गर्न राष्ट्रिय भवन संहिता, २०७२ को मापदण्ड अनुरूपको निर्माणमा जोड दिईनेछ ।
- घर नक्सा पास सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- घर नक्सा पासलाई अनिवार्य गरी अभीलेखीकरणमा तिस प्रतिशत जरिवाना लगाईनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन नीति

- नाङ्गा पाखाहरुमा उपयुक्त प्रजातिका फलफुल तथा अन्य विरुवा रोपी वृक्षारोपणलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- वन क्षेत्रलाई स्थानीय जिविकोपार्जनसंग दिगो रूपमा आवद्ध गरिनेछ ।
- सुख्खायाममा वनमा लाग्ने डढेलो नियन्त्रणका लागि सचेतना तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि ल्याण्डफिल्ड साइड निर्माणलाई तिब्रता दिइनेछ । कुहिने र नकुहिने फोहरलाई स्रोतमा मै बर्गिकरण गर्न लागत सहभागिताम डस्टविन वितरण गरिनेछ । फोहरमैला व्यवस्थापन तथा फोहर बोक्ने गाडि व्यवस्थापनका लागि बृहत् सरसफाइ समिति गठन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत विभिन्न स्थानमा हरित क्षेत्र /उद्धान क्षेत्र निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइ बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- विकास कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु संचालन गर्दा प्रचलित कानुनले निर्दिष्ट गरेबमोजिम वातावरणीय परिक्षण मूल्यांकन गरिनेछ ।
- समुदायस्तरमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी विपद्को समयमा परिचालन गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्यको लागि आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- दैविप्रकोप तथा विपदमा परेका व्यक्ति तथा परिवारलाई राहत वितरण गर्दा अनिवार्य रूपमा पालिकास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट निर्णय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सामुदायिक भवन हरूलाई विपद्को समयमा राहत वितरण तथा सुरक्षित आश्रयको लागि सामुदायिक आश्रय स्थल/क्षेत्र तोकी आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- वन क्षेत्र संरक्षणको लागि वृक्षारोण, संरक्षण , सम्बर्धन र व्यवस्थापनका लागि सामुदायिक र कबुलियति वन उपभोक्ता समूहहरुलाई सक्रिय बनाउने कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- वन व्यवस्थापन तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी अन्यत्रका सफल अभ्यासहरुलाई यथोचित रूपमा लागु गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- भुमिगत पानीको पुनर्भरणका लागि पोखरीहरु निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जलवायू परिवर्तनबाट पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला निकाय गै. स. स. तथा विकास साझेदारहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानिय जलवायू परिवर्तन अनुकूल कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

ड) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह नीति

१. संगठन तथा मानव संसाधन

- गल्छी गाउँपालिका र अन्तर्गतका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको हाजिर रजिस्टर २०८० श्रवण १ गते देखी बन्द गरी डिजिटल हाजिरलाई मात्र प्रचलनमा ल्याइनेछ। यसलाई कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनसँग आवद्ध गरी कर्मचारी मूल्याङ्कनको महत्वपूर्ण सूचकको रुपमा स्थापित गरिनेछ।
- गल्छी गाउँपालिका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई कार्य सम्पादनको आधारमा प्रदान गरिदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई कार्यविधिसँग आवद्ध गरी थप व्यवस्थित गरी उपलब्ध गराइनेछ।
- आचरण र अनुशासनको परिधि भित्र रहदै कार्य सम्पादनमा निरन्तर लाग्ने कर्मचारीहरुलाई हौसला प्रदान गरी कार्य प्रति उत्प्रेरीत बनाउन पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको कामको सिलसिलामा कुनै दुर्घटना भई अङ्गभङ्ग भएको र मृत्युभएमा रु २५ लाखसम्मको विमा गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ।
- स्थायी सेवामा कार्यरत निजामती, स्वास्थ्य र स्थानीय तहका कर्मचारीहरुको सरुवा, पदस्थापन र जिम्मेवारी सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कार्यक्षमताको मूल्यांकनको आधारमा सबै क्षेत्रको अनुभव हासिल गर्ने गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गरिनेछ।
- करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन स्तर मूल्याङ्कन तथा नयाँ अवधिका लागि करार सम्झौता सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ को व्यवस्था अनुसार अस्थायी तथा करार कर्मचारीहरुको ६/६ महिनामा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रशासन शाखाबाट गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ र सोही आधारमा म्याद थप गर्ने/नगर्ने व्यवस्था गरिने छ।
- सेवा प्रवाहको दौरानमा देखिएका कानुनी व्यवधानलाई सेवाग्राही मैत्री बनाउन संशोधन र परिमार्जन गरिनेछ। आवश्यकता अनुसार नयाँ ऐन नियम कार्यविधि र मापदण्डको तर्जुमा गरी कार्यन्वयनमा ल्याई सेवा प्रवाहलाई चुस्त र छरितो बनाइनेछ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण वडाहरुमा टोल विकास संस्था गठन गर्न आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरि कार्य प्रकृया अघि बढाइने छ।
- पालिका क्षेत्र भित्र रहेका सम्पूर्ण भवन अभिलेखिकरण तथा घर नक्सा पास र लेखापालन सम्बन्धी कार्यलाई विद्युतिय प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न क्षमता विकास योजनालाई कार्यान्वयनमा लाई क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सन्चालन गरिनेछ।
- कार्यलयबाट हुने सेवा प्रवाह र विकास निर्माणका कार्यहरुको नियमित अनुगमन प्रगति समीक्षा, समन्वय सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, व्यवस्थापन परिक्षण आदी कार्यक्रमहरुलाई बढावा दिइनेछ।
- युवा, महिला, वृद्ध, अपाङ्गता भएका तथा सक्रिय जनशक्तिको अध्यावधिक प्रवृत्तिको आधारमा आर्थिक सामाजिक नीति तर्जुमा एवम् संशोधन गर्दै लगिनेछ।

- आ व ०८०।८१ को श्रावण १ गते देखी भाद्र मसान्त सम्म सा सु लाभग्राही नविकरण सतप्रतिशत गर्न वडा गत रुपमा शिवर सञ्चालन गरिने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रणाली सुदृढिकरण आयोजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता नलिने नागरिकहरुलाई सम्मान गरिनेछ ।
- सन् २०२४ सम्म व्यक्तिगत घटना दर्ता (विशेष गरि जन्मदर्ता) प्रकृयालाई शतप्रतिशत पुन्याइनेछ ।
- विद्यालयमा अभिमुखिकरण(व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी) कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- एकल पुरुष आर्थिक सहायता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बैङ्कसँग समन्वयन गरी लाभग्राहीको पहुँच नजिक पुग्ने गरी वडागत रुपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम त्रैमासिक रुपमा वितरण गरिनेछ ।
- मेलमिलाप कर्ता र जनप्रतिनिधी लाई पुनर्ताजकी तालिम संचालन गरीनेछ ।
- सबै वडामा मेलमिलाप केन्द्र ब्यबस्थापन गठन तथा परिचालन गरीनेछ ।
- सबै वडामा एक दिने न्यायिक अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२. संस्थागत क्षमता विकास तथा सेवा प्रवाह

- आवश्यक ऐन, नियम तथा कार्यविधि एवम् मापदण्ड तर्जुमा गरी कानुनी संरचना तयार गरिनेछ । साथै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा अन्य सरोकारवालाहरुलाई गाउँपालिकाका विद्यमान ऐन, नीति, कार्यविधि, मापदण्ड तथा अन्य कानुनका सम्बन्धमा जानकारी गराइनेछ ।
- सञ्चालित विकास निर्माण लगायत सबै कार्यक्रमहरुको नियमित अनुगमन प्रगति समीक्षा, समन्वय बैठक, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, व्यवस्थापन परिक्षण आदी कार्यक्रमहरुलाई बढावा दिइनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै वडाहरुमा आवश्यक संख्यामा टोल विकास समिति गठन गरी परिचालन गरिनेछ ।
- नागरिक पहिलो (Citizen first) को अवधारणा पूर्णतः अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा सञ्चालित आयोजनाहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी बित्तिय जोखिमलाई न्यूनिकरण गर्न सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति समितिको कार्यलाई अझ क्रियाशिल बनाइनेछ ।
- नागरिक वडापत्र, गुनासो व्यवस्थापन, सूचनामा पहुँच जस्ता सेवा प्रवाहका अङ्गहरुको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सदाचार नीति प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३. राजस्व परिचालन

- राजस्व सुधार योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- गाँउपालिकाको स्रोत अभिवृद्धी गर्न करको क्षेत्र,दायरा र दर अध्ययन गरी समय सापेक्ष बनाइनेछ ।
- गाँउपालिकाभित्र रहेका व्यवसायीहरूलाई आफ्नो व्यवसायप्रति उत्तरदायी बनाउन करको दायरामा ल्याइने छ ।
- आन्तरिक राजस्व व्यवस्थापन सम्बन्धी एकीकृत ऐन र कार्यविधी तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सबै वडाकार्यालयबाट सम्पत्ति कर अन्य राजस्व सङ्कलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- राजस्व व्यवस्थापनको लागि स्थानीय सन्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली SuTRA को राजस्व मोडल अनिवार्य रूपमा प्रयोगमा ल्याइनेछ ।

४. आन्तरिक र अन्तिम लेखा परिक्षण

- आन्तरिक लेखा परिक्षण कार्यलाई अनिवार्य रूपमा त्रैमासिक गरिनेछ ।
- लेखापरीक्षण हुनु अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट निस्केका बेरुजु सम्बन्धमा आवश्यक कारबाही गरि बेरुजु फछ्यौट गरिनेछ ।
- आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई लेखापरीक्षणको सर्वमान्य सिद्धान्त अनुसार स्वतन्त्र रूपमा लेखापरीक्षण गरि प्रतिवेदन दिन सक्ने वातावरण मिलाइनेछ ।
- बेरुजु लगत अध्यावधिक गरि बेरुजु फछ्यौटको कार्यलाई अतिआवश्यक रूपमा सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
- कारोबारमा संलग्न पदाधिकारीले जिम्मेवारीबाट अलग हुँदा बेरुजु फछ्यौटको विवरण अनिवार्य वरवृझारथ गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

५. वित्तिय व्यवस्थापन

- मध्यकालिन खर्च संरचना तर्जुमा गरी बजेट तथा कार्यक्रमलाई मध्यकालिन खर्च संरचनामा आवद्ध गरिनेछ ।
- विकास निर्माणका कार्यलाई समावेशी, पारदर्शी, उत्तरदायी तथा जनसहभागिता मूलक बनाइनेछ ।
- SuTRA लाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै आगामी आ.ब. बाट Electronic Fund Transfer लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- हाल सम्म फछ्यौट नभएको, म्याद नाघेको पेशकी फछ्यौट कार्यमा प्रभावकारी पहल गरी पेशकी शून्य बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै लामो समयदेखि बुझाउनु पर्ने बक्यौता रकम नबुझाउने व्यक्ती, फर्म, संघ संस्थालाई तत्काल बुझाउन लगाइनेछ ।
- लेखा शाखामा रहने सबै कागजातहरूको सुरक्षा तथा कार्य व्यस्तताका समयमा तुरुन्तै प्राप्त गर्न सकिने गरी सफ्टवेयर प्रणालीमा सबै गोश्वारा भौचर र संलग्न कागजातहरूलाई आवद्ध गरिनेछ ।

६. सूचना प्रविधिको प्रयोग

- डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्कलाई कार्यान्वयनमा ल्याउँदै विद्युतीय सुशासन प्रवर्द्धनलाई जोड दिइनेछ ।
- सडक सुरक्षाका लागि सिसिटिभि जडान कार्यलाई आवश्यकता अनुसार थप गर्दै पहुँच बढाइनेछ ।
- सूचनामा सबै नागरिकको पहुँच तथा उपयोग सुनिश्चित गर्दै सन्देश र सूचनाहरु कार्यालयको वेबसाईट, फेसबुक पेज, स्थानीय एफ.एम. रेडियो, सन्देश सूचना बोर्ड मार्फत गाउँपालिकाका सबै गतिविधिहरु नागरिकहरुको जानकारीमा ल्याइनेछ । साथै संचार माध्यमसँग साझेदारीको नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका, सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायिक विद्यालयहरुमा फाइबर ब्रोडब्यान्ड सेवा र विद्युत ब्याकअपलाई स्तरवृद्धि गर्दै निरन्तरता दिइनेछ ।
- गल्छी गाउँपालिकामा रहेको डिजिटल डिभाइडलाई कम गर्दै डिजिटल साक्षरतालाई बढाइने छ ।
- सूचना प्रविधि सम्बन्धमा कर्मचारीहरुको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- एकिकृत सूचना केन्द्र स्थापनाको लागि अध्ययन गरिनेछ ।
- डिजिटल पालिका तथा स्मार्ट पालिकाको अवधारणा तथा खाका तयार गरि स्थानीय सरकारी सेवालाई सबै नागरिकको पहुँच योग्य बनाइनेछ ।
- डिजिटल पालिका निर्माणका लागि आधारभुत कम्पोनेन्टहरुमा काम गर्ने र समावेशी र सहभागितामुलक विषयहरुमा ध्यान दिएर स्मार्ट पालिका निर्माणका लागि हार्डवेयर र सफ्टवेयरको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एकिकृत कार्यालय व्यवस्थापन प्रणाली संचालनमा ल्याइनेछ ।
- गल्छी गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयहरुमा ई हाजिरलाई अनिवार्य गरिनेछ ।

७. अन्तर निकाय समन्वय

- संघ प्रदेश र स्थानीय तह बिच सहकारिता सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्त बमोजिम यस गाउँपालिकाका नीतिहरु त्यस तर्फ लक्षित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले संचालन गरेको गौरवका आयोजना तथा रणनीतिक महत्वका आयोजनाहरु संघ र प्रदेश सरकारसंग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- साझेदारीमा आधारित योजनाहरु तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न संघ, प्रदेश तथा अन्तरपालिका संग समन्वय र सहकार्यलाई जोड दिइनेछ ।

८. रोजगार

- स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने श्रममूलक काममा यस कार्यक्रम अन्तर्गत सूचीकृत बेरोजगारलाई संलग्न गराई कार्यस्थलमा आधारित तालिम सहितको न्यूनतम रोजगारी प्रदान गरिनेछ । अबको जीवन स्वदेशमा नै भन्ने राष्ट्रिय नारालाई आत्मसाथ गरी बैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका व्यक्तिलाई उद्यमशीलता बिकास गर्ने र रोजगारीमा आवद्ध गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । गरिबीको रेखामुनि रहेका र बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका

व्यक्तिलाई लघु उद्यमीको रूपमा विकास गर्न सीप विकास तालिम र व्यवसायिक परामर्श सेवा गरिबी निवारणका लागी लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेड्पा) संग सहकार्य गरी सञ्चालन गरिनेछ।

- स्वरोजगार, आन्तरिक रोजगार साथै बैदेशिक रोजगार संग सम्बन्धित विषयलाई व्यवस्थित गर्न वडा स्तरिय रोजगार समिति गठन गरिनेछ र यस स्थानीय तहको संगठन संरचनामा रहेका शाखाहरु तथा रोजगार तथा स्वरोजगार सम्बन्धी कार्य गर्ने सरकारी, गैरसरकारी निकाय वा त्यस्ता अन्य निकायद्वारा सञ्चालित कार्यक्रम संग समन्वय र सहकार्य गरी आवश्यकता, प्राथमिकता, प्रभावकारिता र पारदर्शिताको आधारमा एकिकृत रूपमा श्रम तथा रोजगारमूलक सेवा प्रवाह गरिनेछ।
- बैदेशिक रोजगार संग सम्बन्धित परिवार तथा विदेशबाट फर्किएर आएका व्यक्तिहरुलाई लक्षित गरी गाउँपालिका भित्र रहेका शैक्षिक बेरोजगार र बैदेशिक रोजगारमा रहेकाहरुको पार्श्वचित्र तयार पारिनेछ।
- बैदेशिक रोजगारीको श्रम स्वीकृति र नवीकरण गर्न काठमाडौं धाउनु पर्ने विद्यमान अवस्थाको अन्त्य गरी रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत नै श्रम स्वीकृति र नवीकरण सेवा लिन सक्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन जनचेतनामूलक सुचना तथा प्रचार सामग्रीहरु तयार गरी जनस्तर सम्म लैजानेछ।
- रोजगार रणनीति निर्माण तथा अद्यावधिक गरी कार्यान्वयन गरिनेछ र अनुगमन मुल्याङ्कलाई निरन्तरता दिई कार्यक्रमको गुणस्तरियता र प्रभावकारितालाई बृद्धि गरिनेछ।

सभाका सदस्यज्यूहरु,

माथि उल्लेखित नीतिहरुको कार्यान्वयनबाट आगामी आर्थिक बर्षमा देहाय बमोजिमको उपलब्धि हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

- सबै नागरिकहरुलाई स्वच्छ खानेपानीको सुविधा पुऱ्याउने ।
- काठेपोल हटाई सुरक्षित फलामे पोल्को व्यवस्था गरि उज्यालो युक्त गल्छी बनाउने ।
- उत्पादन उत्पादकत्व र रोजगारीमा वृद्धि हुने ।
- समाजवाद उन्मुख हुने अर्थतन्त्र निर्माणमा योगदान पुऱ्याउने ।
- सुशासन तथा आर्थिक पारदर्शिता अभिवृद्धि हुने ।

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरु,

गल्छी गाउँपालिकाको नागरिकको आवश्यकता सम्बोधन गर्न उच्च प्राथमिकता दिई निर्माण गरिएको क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमलाई पुरा गर्ने गरी तर्जुमा गरिएको आगामी आ.ब.को बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत विकासका लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल हुनेमा पूर्ण विश्वस्त छु । नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सहयोग तथा महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नु हुने गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्र सेवक सम्पूर्ण कर्मचारीहरु, उद्योगी, व्यवसायी, तथा समस्त नागरिकहरुमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद व्यक्त गर्दै नीति तथा कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सबै सरोकारवालाको सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद ।

केदारनाथ खतिवडा
अध्यक्ष
गल्छी गाउँपालिका, धादिङ

मिति: २०८०/०३/१० गते